

246337

การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการ
ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

เรณู นิลประภา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตุลาคม 2553

600250904

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

246337

การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการ
ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

เรณู นิลประภา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตุลาคม 2553

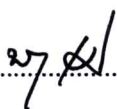
การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการ
ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

เรณู นิลประภา

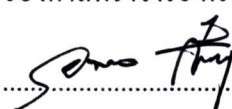
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

..........ประธานกรรมการ.....
อาจารย์ ดร. ھرรษา เศรษฐบุปผา รองศาสตราจารย์ ดร. คาราวรรณ ติ้ะปินตา

..........กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. คาราวรรณ ติ้ะปินตา

..........กรรมการ
นางอุบล ก้องแก้ว

11 ตุลาคม 2553

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี จากรองศาสตราจารย์ ดร.คาราวรรณ ต๊ะปีนตา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษา มาโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอธิบดีกรมสุขภาพจิต ที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน ที่ให้การสนับสนุนการศึกษอย่างต่อเนื่อง ขอขอบคุณสาธารณสุขอำเภอปัว หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลปัว ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูล ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยสามัญหญิงสามัญชาย ไอซียู และ งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่เวชระเบียน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตลอดจนถึงเจ้าหน้าที่บุคลากรทีมสุขภาพ ผู้ป่วย ผู้ดูแล และแกนนำสุขภาพในชุมชนทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เลี้ยงดูให้เป็นผู้ที่มีความอดทนและมีกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ในชีวิต ขอขอบคุณสามีและลูกๆ ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนมาด้วยดีตลอดการศึกษา ขอขอบคุณ คุณมยุรี วัฒนกุล หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว และชุมชน และเจ้าหน้าที่งานสุขภาพจิตโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่านทุกท่าน ที่ให้โอกาสและกำลังใจในการศึกษา รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่าน คุณงามความดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์ ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ขออุทิศส่วนกุศลให้กับคุณพ่อ จ.ส.ต.ณรงค์ และคุณแม่ศรีแก้ว ผลานิสงค์ และขอบอภินิหารแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จครั้งนี้

เรณู นิลประภา

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับ
บริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

ผู้เขียน

นางเรณู นิลประภา

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. คาราวรรณ ติะปินตา

บทคัดย่อ

246337

การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน ตามกรอบแนวคิดของโคเนปีเคียน โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ โครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงประกอบด้วย 5 กลุ่มๆ ละ 10 คน ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) บุคลากรสุขภาพ 3) ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย 4) ผู้ดูแลและ 5) แกนนำด้านสุขภาพชุมชน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แนวคำถามในการสัมภาษณ์รายบุคคลและรายกลุ่ม 3) แบบวัดพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตในผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย 4) แบบประเมินความพึงพอใจในการได้รับการดูแลและ 5) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายของบุคลากรทีมสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์เนื้อหา และนำข้อมูลมาจัดประเด็นแยกเป็นหมวดหมู่

ผลการศึกษา ด้านโครงสร้างพบว่า 1) มีโครงสร้าง นโยบาย และแผนการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่เหมาะสม 2) มีงบประมาณเพียงพอ 3) ไม่มีแผนในการพัฒนาบุคลากร 4) บุคลากรไม่เพียงพอ 5) พยาบาลบางคนขาดทักษะการให้การปรึกษา 6) เครื่องมือและอุปกรณ์มีเพียงพอ 7) มีแนวปฏิบัติในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายจัดไว้ให้ แต่ไม่ครบทุกหน่วยที่มีการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย 8) สถานที่ให้การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายไม่เพียงพอในส่วนของผู้ป่วยใน ด้านกระบวนการ พบว่า 1) บุคลากรสุขภาพมีการคัดกรองภาวะซึมเศร้าและความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายทุกราย 2) มีการบำบัดรักษาผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายทุกราย

3) มีระบบการส่งต่อผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเพื่อการดูแลอย่างต่อเนื่อง 4) มีการติดตามเยี่ยมที่ไม่ครอบคลุมทุกราย 5) ผู้ดูแลไม่ได้ให้การดูแลกิจวัตรประจำวันของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย 6) ผู้ดูแลได้ให้การดูแลด้านจิตใจแก่ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย 7) บุคคลกรสุขภาพให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลแก่ผู้ดูแล 8) แขนงนำสุขภาพชุมชนผ่านการอบรมการให้การช่วยเหลือผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย แต่มีแกนนำสุขภาพชุมชนบางส่วนยังขาดทักษะ ด้านผลลัพธ์ พบว่า 1) ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย ผู้ดูแล และแกนนำสุขภาพชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงความรู้ เกี่ยวกับสาเหตุการพยายามฆ่าตัวตาย 2) ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย และผู้ดูแลที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน มีความพึงพอใจมากในการดูแล 3) ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายและผู้ดูแลเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เข้าร่วมโปรแกรมการช่วยเหลือซึ่งจัดโดยโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว 4) แกนนำสุขภาพชุมชนบางคนไม่มีความมั่นใจในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย และ 5) การดูแลสุขภาพจิตตนเองในกลุ่มผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่านต่อไป

Independent Study Title	Situational Analysis of Caring for Persons with Attempted Suicide Receiving Services at Pua Crown Prince Hospital, Nan Province
Author	Mrs. Renoo Ninprapa
Degree	Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)
Independent Study Advisor	Associate Professor Dr. Darawan Thapinta

ABSTRACT

246337

Pua Crown Prince Hospital, Nan province has provided care for persons who attempted suicide but it is still not in line with the aims. The objective of this study was to conduct a situational analysis about the structure, process and outcome of caring for persons who attempted suicide receiving services at Pua Crown Prince Hospital, Nan province, based on Donabedian's concept. The samples were purposively selected and consisted of 5 groups and 10 subjects per group including 1) administrators, 2) health personnel, 3) persons who attempted suicide, 4) caregivers, and 5) community health leaders. The instruments used for collecting data were 1) personal information questionnaires, 2) individual and group interview guides, 3) mental health self-care among person who attempted suicide questionnaire, and 4) perception of care among person who attempted suicide and caregiver questionnaire, 5) recording form for observing health personnel's behaviors in caring persons who attempted suicide. Data were analyzed using descriptive statistics, content analysis and categorization.

The results showed that in terms of structure, there were 1) structure, policy and plan for caring persons who attempted suicide, 2) sufficient budget, 3) no personnel development plan, 4) insufficient personnel, 5) lack of counseling skills among some nurses, 6) sufficient instruments and medication, 7) available guidelines in caring for persons who attempted suicide but not in every

unit, and 8) inadequate caring areas in the inpatient department. In terms of process: 1) health personnel screened for depression and risks of suicide in every persons who attempted suicide, 2) all persons who attempted suicide were treated, 3) there was a referral system for continuity of care, 4) follow-up visits were done in some patients, 5) caregivers did not care for daily activities of persons who attempted suicide, 6) caregivers provided psychological care for persons who attempted suicide, 7) health personnel provided caregivers knowledge in caring, and 8) community health leaders were trained in caring for persons who attempted suicide but some still lacked skills. In terms of outcome: 1) persons who attempted suicide, their caregivers, and community health leaders had changed their knowledge regarding causes of suicide, 2) persons with attempted suicide and their caregivers were highly satisfied with services in Pua Crown Prince hospital, 3) few persons who attempted suicide and their caregivers joined an assisting program provided by Pua Crown Prince hospital, 4) some community health leaders had no confidence in caring for persons who attempted suicide, and 5) mental health self-care among persons who attempted suicide was at a moderate level.

The results of this study could serve as information for system development in caring for persons who attempted suicide receiving services at Pua Crown Prince Hospital, Nan Province in terms of structure, process and outcomes.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
คำถามการศึกษา	6
ขอบเขตการศึกษา	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายและการพยายามฆ่าตัวตาย	9
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์	19
สถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการ ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน	24
กรอบแนวคิดและทฤษฎี	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	28
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	31
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	32
สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล	32
ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานการณ์	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
การอภิปรายผล	70
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	78
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	81
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	82
เอกสารอ้างอิง	83
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย	92
ภาคผนวก ข การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	93
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	105
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	126
ประวัติผู้เขียน	127

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้บริหาร จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานใน รพร.ปัว มีประสบการณ์การในการเป็นคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาล	38
2 จำนวนข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มบุคลากรทีมสุขภาพ จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน หน่วยงานที่ปฏิบัติ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย	39
3 จำนวนข้อมูล ของกลุ่มบุคคลที่พยายามฆ่าตัวตาย จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ศาสนา อาชีพ รายได้ บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน สมาชิกใน ครอบครัว สมาชิกที่ดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย โรคประจำตัว ประวัติการใช้ ยาเสพติด ประวัติเล่นการพนัน ประวัติติดเกมส์	41
4 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสัมพันธ์กับผู้ที่ยพยายามฆ่าตัวตาย ประสบการณ์ในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย	45
5 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแกนนำด้านสุขภาพ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ บทบาทหน้าที่ในชุมชน ประสบการณ์ในการดูแลผู้ที่ พยายามฆ่าตัวตาย	48
6 คะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคะแนนพฤติกรรม การดูแลตนเองด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย	65
7 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับพฤติกรรม การดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต โดยรวมและรายด้านของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย	66
8 จำนวนและค่าเฉลี่ยการรับรู้ การดูแล ของกลุ่มที่พยายามฆ่าตัวตายจำแนกตาม รายด้าน	67
9 จำนวนและค่าเฉลี่ยของคะแนนพึงพอใจในการรับรู้การดูแลของกลุ่มผู้ดูแลผู้ที่ พยายามฆ่าตัวตาย จำแนกรายด้าน	69